

Govor prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivica Dačića u generalnoj debati 38. zasedanja generalne konferencije organizacije ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku, kulturu i komunikacije (Unesko) u Parizu:

"Gospodine predsedniče Generalne konferencije,
Gospodine predsedniče Izvršnog saveta,
Generalni direktore,
Ekselencije,
Dame i gospodo,

Dozvolite mi, pre svega, da Vam, gospodine predsedniče, čestitam na izboru i poželim svaki uspeh u vršenju ove važne funkcije.

Republika Srbija iskreno veruje u plemenitu misiju ove organizacije čiju 70-godišnjicu postojanja ove godine obeležavamo. Uloga Uneska na planu promocije univerzalnih ljudskih vrednosti kroz saradnju na planu kulture, obrazovanja, nauke, informacija i komunikacija danas je važnija nego ikad. Miroljubivi, interkulturalni dijalog i razmena u svetu rastuće globalne međuzavisnosti predstavljaju ključ očuvanja međunarodnog mira i bezbednosti i opšteg društvenog i ekonomskog napretka. Jedinstvena ekspertiza Uneska čini ovu organizaciju važnim činiocem u procesu iznalaženja odgovora na kompleksne izazove sa kojima se čovečanstvo suočava u aktuelnom istorijskom trenutku.

Polazeći od ove odgovorne uloge Uneska na međunarodnom planu, od ključne je važnosti da se u ovim turbulentnim i zahtevnim vremenima sačuva moralni kredibilitet Organizacije. Unesko treba da ostane veran svojim izvornim principima i ciljevima. Politizacija rada Uneska nije u interesu realizacije njegove, za čovečanstvo izuzetno važne, misije. Ne sme se dozvoliti da Unesko, koji je uz to i deo sistema UN-a, posebno u godini kada obeležava svoju 70-godišnjicu, bude zloupotrebljavan. Unesko ne donosi političke odluke o državnosti. Posebno se ne sme dozvoliti da Organizacija bude stavljena u funkciju afirmacije ilegalne i jednostrano proglašene nezavisnosti dela teritorije jedne države članice UN-a, čiji su suverenitet i teritorijalni integritet zagarantovani važećom i pravno obavezujućom rezolucijom SB UN. Reč je naravno o zahtevu za prijem tzv. „Republike Kosovo“ u članstvo Uneska.

Podsetiću i ovom prilikom da je, po osnovu rezolucije SB UN 1244, Kosovo i Metohija teritorija Republike Srbije pod privremenom upravom UN-a, na kojoj i danas deluje misija UN – UNMIK. Kosovo, dakle, nije država.

Sve ovo govori da je zahtev za prijem tzv. „Republike Kosovo“ bez presedana u dosadašnjoj istoriji Uneska. Suprotstavljajući mu se, Srbija brani međunarodno pravo, Povelju UN-a i vrhovni autoritet SB UN na planu očuvanja međunarodnog mira i bezbednosti. Ovi principi moraju biti poštovani u punoj meri, jer samo na taj način postojeći sistem međunarodnih odnosa, čiji je temelj Povelja UN-a, može biti očuvan, a međunarodno pravo sačuvati svoje univerzalno važenje.

Sastanak Izvršnog saveta Uneska održan 21. oktobra pokazao je svu kontroverznost ovog pitanja, ali i duboku podeljenost članstva. To nesumnjivo potvrđuje činjenica da od 58 članica ovog tela, apsolutna većina, njih 31, faktički nije podržala usvajanje preporuke.

U Organizaciji čiji je jedan od glavnih ciljeva zaštita kulturnog nasleđa čovečanstva za generacije koje dolaze, ne smemo zaboraviti da su na prostoru Kosova i Metohije od juna 1999. godine, dakle posle prestanka oružanih sukoba, do danas, 236 verskih i kulturno-istorijskih spomenika bili mete napada. Uništena su 174 verska objekta Srpske pravoslavne crkve, 33 kulturno-istorijska spomenika, pokradeno je više od 10.000 ikona, crkveno-umetničkih i bogoslužbenih predmeta. Uništeno je ili oštećeno skoro 5.300 nadgrobnih spomenika na 256 srpskih pravoslavnih grobalja, a na više od 50 njih ne postoji nijedan čitav spomenik. Četiri bisera naše duhovne i kulturne baštine: manastir Dečani, Pečka patrijaršija, Gračanica i Crkva bogorodice Ljeviške, i danas se nalaze na Uneskovoju listi svetske baštine u opasnosti. Zbog svega ovoga duboko smo zabrinuti za svoje kulturno-istorijsko nasleđe u Pokrajini koje predstavlja stub našeg nacionalnog, kulturnog i duhovnog identiteta i deo dragocenog istorijskog i civilizacijskog nasleđa moderne Evrope i sveta.

Pritom bih istakao da nije namera, ni želja Srbije, da se bilo ko izoluje ili spreči da ima pristup aktivnostima Uneska. Naprotiv. Činjenica je, međutim, da Kosovo i Metohija i sada učestvuje u mnogobrojnim aktivnostima Organizacije, ali na statusno neutralan način i u skladu sa rezolucijom SB UN 1244, što najbolje pokazuje da je prava intencija podnosilaca ovog zahteva isključivo politička.

Dame i gospodo,

Srbija je snažno posvećena dijalogu sa predstavnicima Prištine koji se vodi pod pokroviteljstvom EU i koji predstavlja jedan od retkih uspešnih primera mirnog rešavanja sporova u današnjem svetu. U okviru dijaloga postignuti su izuzetno važni dogovori u interesu poboljšanja svakodnevnih životnih uslova celokupnog stanovništva Kosova i Metohije. Naša posvećenost ovom procesu odraz je čvrstog opredeljenja za aktivan doprinos unapređenju političke i ekonomske stabilnosti regiona Zapadnog Balkana, kao i rešavanju svih preostalih otvorenih pitanja isključivo političkim i diplomatskim sredstvima. Upravo sa tim ciljem, Republika Srbija je u dijalogu demonstrirala svoju konstruktivnost i spremnost na kompromise. Na taj način smo doprineli da za mnoga kompleksna pitanja u različitim segmentima, od zakonodavstva do energetike i telekomunikacija, budu postignuta obostrano prihvatljiva rešenja, u interesu, pre

svega, pomirenja i zajedničke budućnosti. Razgovori o imovini Srpske pravoslavne crkve, kao i statusu i zaštiti srpskog kulturnog nasleđa na prostoru Kosova i Metohije u okviru Briselskog dijaloga tek slede.

Polazeći od toga apelujem na vas. Odložimo debatu po ovom pitanju u Unesku i dajmo šansu dijalogu jer to je jedini način da se i o ovom pitanju postigne obostrano prihvatljivo rešenje i time izbegnu dalje podele, politizacija i konfrontacija unutar Uneska. Ovakav pristup je i u duhu principa na kojima je utemeljena ova Organizacija i, uvereni smo, u najboljem je interesu regionalne stabilnosti i saradnje.

Svojom podrškom odlaganju pomozite da se dođe do održivog rešenja koje neće biti rezultat jednostranosti i nametanja, već konstruktivnog pristupa i dijaloga. To je ono što tražimo. Šansu za dijalog i dogovor umesto unilateralizma.

Hvala vam."